

Norge samles til ett forebyggingsrike

Forebyggende og helsefremmende arbeid gjør seg ikke selv. Det har man innsett både i Sosial- og helsedirektoratet og blant tannleger over det ganske land. Dermed har man besluttet å sette forebyggingsarbeidet i system, og samle Norge til ett rike med «Tenner for livet» som motto og veileder. Målgruppene er femåringer og sykehjemsbeboere, og seniorrådgiver Liljan Smith Aandahl i Sosial- og helsedirektoratet har regien. Som nøye utvalgt prosjektleder finner vi tannpleier Eva Rydgren Krona, som har god erfaring med systematikk og forpliktende samarbeid fra Kronaprojektet i Buskerud.

Nå har dere hatt møter med ledelsen i Den offentlige tannhelsetjenesten i alle landets fem helseregioner. Hva har dere sagt til dem og hvilke erfaringer har dere gjort?

– Det viser seg at tiden er moden og veldig gunstig i forhold til å ta et grep. Fylkestannlegene har for lengst satt det forebyggende og helsefremmende arbeidet på dagsorden, og også innsett at det er godt med litt drahjelp. Helsemyndighetene bestemte seg for å gjøre noe etter hvert som rapporteringene viste en uønsket utvikling når det gjelder småbarnas tannhelse. Det er hyggelig å få tilbakemelding om at det er på tide å ta et nasjonalt grep, og det føles riktig å gjøre det, spesielt etter all diskusjonen og kjaset rundt retningslinjer om fluor. Det legger vi nå bak oss, sier Liljan Smith Aandahl og Eva Rydgren Krona, og fortsetter:

– Saken er ganske enkelt at det koster noe å opprettholde en god tannhelse, både penger og ikke minst i form av organisert virksomhet og rutiner. Det er her ledelsen kommer inn. Tidligere har nok for mye av det viktige forebyggende arbeidet blitt utført etter innfallsmetoden og vært basert på innsats

Seniorrådgiver Liljan Smith Aandahl i Sosial- og helsedirektoratet og overtannpleier Eva Rydgren Krona i Tannhelsetjenesten i Buskerud FK er gått sammen om å systematisere det helsefremmende og forebyggende arbeidet over hele landet.

fra ildsjeler. Man har regnet med at det skulle være nok. Men det holder ikke. Og det er blant annet dette vi har snakket med fylkestannlegene og overtannlegene om i denne innledende runden. I tillegg har de fått inspirerende profesjonelt påfyll om organisasjonskultur og endring, og vilje og motstand i forhold til endring.

– Hvordan er dere blitt møtt av fylkes- og overtannlegene fra nord til sør?

– De var forventningsfulle, og kanskje litt spente på hvordan opplegget var og på om de skulle få kjeft. Det har de ikke fått. Vi har snarere bedt om å få vite hva de trenger i det videre arbeidet, og når samlingene var over, har de sagt at de føler at de har fått en dytt til å komme i gang igjen. Det er gledelig,

for det vi har ønsket er nettopp å bidra for å få til en ny giv. Her er det snakk om en nasjonal satsing for det helsefremmende og forebyggende arbeidet, og vi kommer til å følge med i flere år fremover. Vi slipper det ikke før vi har et system for logg og rapportering som fungerer, og så regner vi med at det gir seg utslag i bedre tannhelse. Og dette med logg og rapportering skal også omfatte våre allierte samarbeidspartnere på helsestasjonene og blant pleie- og omsorgspersonell.

– Hva er det konkret som skal skje fremover nå?

– I dette prosjektet er det ikke vi som bestemmer hvilke tiltak som skal iverksettes. Det er noe vi kommer frem til i fellesskap. Nå har vi gitt overtann-

legene en hjemmelekse, for alle skal ha møter om helsefremmende og forebyggende arbeid i sine distrikter i løpet av våren. Innen juni skal de ha utarbeidet en plan for tiltak innen forebygging. Samtidig går vi nå også inn i en kartleggingsfase, der alle pågående helsefremmende og forebyggende tiltak i forhold til målgruppene skal dokumenteres. Det er viktig å vite hva som er i gang nå.

– Er målet at det forebyggende arbeidet skal standardiseres over hele landet?

– Nei, de ulike helseregioner og fylkeskommuner vil helt sikkert velge ulike løsninger hva angår tiltak. Men når det gjelder rapportering må vi standardisere mer. Nøyaktig hvordan det vil se ut vet vi ikke, men noe felles må det bli. Vi kommer til å ha et viktig møte den 2. februar, der vi skal få faglige innspill når det gjelder evaluering av dette prosjektet. Vi skal etablere baseline i år, og den regner vi med skal bestå av mål for tannhelsen til femåringene og status for munnstelltilbudet til sykehjemsbeboerne. I tillegg skal vi altså etablere en oversikt over hvilke tiltak som er i gang. Den neste målingen gjør vi om tre til fem år. Og i mellomtiden blir veien til mens vi går. Både nå i startfasen og underveis vil vi gjerne ha innspill og gode ideer fra Tidendes lesere. Så ta gjerne kontakt med oss via e-post til: eva-rydgren.krona@bfk.no, sier Liljan Smith Aandahl og Eva Rydgren Krona.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi